

Informe de l'interventor de comptes al pressupost

Esplais Catalans

èsplac

Esplais Catalans

Documentació AGO 2025

Informe de l'Interventor de Comptes d'Esplac

Com a interventor de comptes d'Esplais Catalans, en compliment del que disposen els estatuts de l'associació en el seu article 58 emeto l'informe següent:

Comentaris previs:

- Recordar que l'Interventor de comptes emet informes sobre els documents de caire econòmic que se sotmeten a l'aprovació de l'Assemblea, amb la finalitat que els esplais tingueu una eina més per interpretar la documentació i poder emetre un vot més informat.
- No obstant l'anterior, dir que aquest informe o qualsevol d'altre que es pugui emetre des de la Intervenció de comptes no és un informe d'auditoria, i per tant no es tracta de contrastar si la comptabilitat de l'associació és fidedigna o compleix amb la normativa fiscal o comptable, sinó que busca analitzar els comptes d'Esplais Catalans des de l'òptica política i d'acord amb el pla de treball, i si la realitat econòmica de l'associació és coherent amb l'ideari, valors i activitats que aquesta desenvolupa.
- En aquest informe concret, l'anàlisi se centra en el Pressupost 2026, que no deixa de ser una previsió d'ingressos i despeses per a l'exercici 2026. El Pressupost 2026 és la plasmació econòmica del Pla de treball, i per tant només es poden analitzar intencions així com si són coherents els dos documents, i si responen al Pla estratègic de l'associació.
- Així, per elaborar aquest informe, s'han analitzat els següents documents facilitats per la Secretaria General d'Esplais Catalans o que es troben a la web de l'associació:

- o Memòria 2024 – 2025

- o Pla de Treball 2025 - 2026

- o Pla estratègic 2024 – 2027

- o Pressupost 2026

- o Carta de Gestió Responsable dels Recursos (2025)

Valoració d'aspectes formals

- La integració de la memòria, el pla de treball i les variacions de pressupost en un únic document permet seguir relacionar constantment el que es planteja d'acció amb el seu impacte econòmic, tot i que no és fins que s'arriba a l'apartat del pressupost pròpiament dit que es disposa d'una visió global d'aquest camp. Tot i així, potser sí que seria convenient

ampliar algunes explicacions per acabar de contextualitzar la dimensió econòmica de les decisions.

- La documentació econòmica es presenta amb un llenguatge planer i entenedor que en facilita la lectura i la comprensió.
- L'explicació del Pressupost és pedagògica i explica de forma senzilla les despeses previstes i els ingressos, però potser es podrien ampliar algunes explicacions i matisos.
- El Pressupost conté gràfics que el fan més entenedor, cosa positiva, especialment el que es veu d'evolució temporal.
- Per suggerir algunes millores de tipus formal i facilitar-ne la lectura: o apareixen algunes comparatives entre el pressupost i els anteriors, en la mesura del possible seria bo comparar-ho amb l'execució pressupostària real, més que amb el pressupost, d'aquells anys que ja estan tancats. En lloc de comparar amb el pressupost 2024, millor seria comparar-ho amb l'executat del 2024.

o En el cas de la Monifesta't, seria interessant fer la comparativa del pressupost pel 2026 amb la darrera Monifesta't que es va fer.

o Caldria fer explicacions més concretes sobre les principals partides, d'ingressos i despeses.

Valoració general

- **El pressupost manté la tendència del darrer any** essent un pressupost que creix i es manté entorn dels 1,2M€, en màxims en termes històrics. El pressupost es manté en aquest nivell per raons estructurals (ST i distribucions), no tant per la Monifesta't o l'Esplaiada el 2025.
- Sobte que malgrat que els **ingressos continuen essent massa dependents de les administracions públiques**, i específicament de la Generalitat de Catalunya, i que es mostra com hi ha hagut una reducció de les sòcies col·laboradores el 2025, no es plantegin accions més contundents en aquest àmbit, sí que es menciona el Pla de sòcies, però potser caldria anar més enllà.
- Així com sobre el pressupost del 2025 vaig mostrar certa preocupació per l'ús del romanent per quadrar els comptes, celebro que no es prevegi fer-ne ús el 2026, tot i comptar amb la Monifesta't com a activitat extraordinària.
- Com vaig comentar en el passat, continuo trobant a faltar al pressupost alguna reflexió del **context econòmic general**: inflació, finances públiques,... que poden condicionar, i més

quan recentment la Generalitat de Catalunya ha rebut aquest mes d'octubre un avís de l'estat per incomplir la regla de despesa (increments ràpids de despesa pública) que difícilment són sostenibles si no es compta amb un nou sistema de finançament autonòmic.

Valoració dels ingressos

- Els **ingressos públics** continuen representant un percentatge massa alt (85% versus 75% en el pressupost 2025 que incloïa aplicació de romanent i més quotes per l'Esplaiada) que no és ni saludable ni convenient i que posa en risc l'associació. Recordar que en el context internacional, estatal i fins i tot nacional les dretes extremes continuen guanyant força (en eleccions recents o en enquestes properes) que fàcilment poden comportar un canvi de direcció política, sobretot al Govern de l'Estat, però també potser a Catalunya.
- Parlant en un context global, la inflació i els tipus d'interès es mantenen bastant estables, malgrat diferents polítiques inflacionistes (com els aranzels) que s'estan duent a terme a la primera economia mundial i que acabaran impactant a la resta del món. Sense oblidar els diferents conflictes armats que continuen actius. Igualment, hi ha preocupació per la **consolidació de les finances** públiques, i com aquestes afectaran el finançament públic i a la capacitat de les AAPP de continuar atenent les demandes socials, en un context en què les partides pressupostàries que més creixeran seran les vinculades a Defensa (guerra d'Ucraïna, pròxim Orient, demandes OTAN...) i les vinculades a l'envelliment de la població (pensions i sanitat, suportades per una creixent bossa de votants). Com apuntava abans, l'esperança continua essent un nou model de finançament per a Catalunya, però vist el context espanyol actual es fa difícil preveure una solució satisfactòria a curt o fins i tot mitjà termini, ans al contrari.
- En els anteriors informes, proposava com a element de reflexió el fet d'**incrementar les quotes dels esplais**, ja que des de 2014 que no es modifiquen. A preguntes a la Gerència, se m'ha confirmat que en el Pressupost de 2026 es contempla un increment de 0,5€ de la quota, que quedaria en 6,5 € per infant i monis la quota que abonen els esplais i que es descompte de la distribució. Tot i això, aquest petit increment (8,3% en 11 anys) no compensa la reducció de participants i fa que les quotes globalment no creixin, sinó que decreixin. Celebro en aquest sentit que es faci el pas i recomanaria de fer increments anyals vinculats a la inflació o a algun altre indicador, en lloc de fer-ho cada tant de temps.
- Més enllà de les quotes dels esplais, cal continuar potenciant convertir monis en **socis i sòcies col·laboradores**, així m'hauria agradat veure incrementada la partida de cara al 2026. Vinculat amb això, un repte present des de fa anys i que no es menciona enlloc és el d'obtenir la condició d'entitat d'utilitat pública, projecte que em consta que va avançant, però no que no sembla que es materialitzi. Per tant, insisteixo en aquest punt i repeteixo que "Les entitats són resilients i lliures en la mesura que obtenen independència econòmica, i la millor forma d'obtenir-la és a partir de l'esforç dels seus associats".

Valoració de les despeses

- La principal despesa es correspon amb els **sous i salaris de la Secretaria Tècnica**, enguany es manté bastant estable després de l'increment rellevant del 2025. Trobo a faltar en aquest sentit una valoració del canvi aplicat enguany de passar de 37,5h a 35/setmanals, i quina valoració se'n fa.
- Valorar positivament que es pugui incrementar de forma rellevant la **distribució als esplais**, i que es millori, aconseguint que arribi a un nombre major d'esplais.
- Destacar l'esforç continuat de l'associació en **formació**, tot i que no creix respecte del pressupost de 2024 tot i que es menciona que fruit de la demanda creixent, es vol valorar d'ampliar els cursos Marta Mata. No obstant això, convé continuar avaluant i essent exigents amb les monis que es formen i que hi hagi un retorn als esplais i a Esplac (considerant l'alt grau de subvenció que experimenten) i alhora envers l'Escola perquè optimitzi i doni resposta a les necessitats dels esplais i d'Esplac.

Comentaris finals

Davant tot l'exposat en les pàgines anteriors i de forma resumida, es pot dir que el pressupost respon al Pla de treball i al que es pretén fer. Tot i així, ja que em trobo escrivint el darrer informe com a Interventor de comptes de l'associació voldria fer algunes reflexions més, que han estat una constant en els diferents informes, siguin per valorar els tancaments com els pressupostos anuals.

El primer punt són els ingressos i la importància que aquests donin seguretat i estabilitat a l'associació. Amb un 85% de subvencions públiques molt concentrades en una única administració (Generalitat de Catalunya) això no està garantit i fa massa anys que es planteja millorar aquest aspecte sense canvis significatius. No podem obtenir resultats diferents fent el mateix, així que correspon a les noves fornades de dirigents ser atrevides o fins i tot agosarades per donar una volta a aquest tema.

El segon punt és que malgrat l'anterior, les finances de l'associació estan sanejades i són sòlides mirant el passat, el futur no sabem què ens depara, però globalment es ve fent una bona gestió que ha permès reforçar els fons propis i sobreviure sense finançament extern durant més d'un any encara que hi hagi endarreriments en el pagament de les subvencions. Aquesta fortalesa cal aprofitar-la i veure com es poden desenvolupar nous projectes que reverteixin a l'associació. Un dels problemes endèmics dels esplais són els locals, així que es podria treballar en algun projecte en aquest sentit, també mirant de pensar fora de la caixa, i fer coses diferents del que fins ara hem fet.

El tercer punt és sobre la relació d'Esplais Catalans i d'altres entitats que hi tenen el seu origen i que hi estan vinculades. Em refereixo ara a l'Escola Lliure "El Sol" que va néixer com a projecte comú amb la Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia, i que des de fa un temps es va emancipar convertint-se en una cooperativa de serveis. Això implicava donar entrada a noves entitats i reduir el pes polític d'Esplac sense oblidar que l'Escola ha de continuar responnent a les necessitats de l'associació, i més tenint en compte que continua essent, i per molt, el primer client. Aquest model té avantatges i inconvenients, però implica també fer un seguiment adequat i vigilar els riscos que s'assumeixen, perquè no pot ser que en pro de potenciar projectes, l'associació acabi assumint la pitjor part. En una altra línia també hi ha INCOOP, que té també la seva gènesi a Esplac i on penso que econòmicament es poden generar més sinergies, sense descuidar que des d'INCOOP es continuï prestant un bon servei als esplais i Esplac.

Una quarta reflexió sobre la Secretaria Tècnica. Com a entitat juvenil hem defensat i cal continuar defensant condicions laborals justes i adequades per a tota la població però especialment per a les persones joves, que són les que formen part de l'associació i de la ST. En aquest sentit pot ser raonable predicar amb l'exemple i pot veure's lloable les millores aplicades els darrers temps, incloent-hi la reducció de la jornada laboral de 37,5 a 35h. Tot i això, cal tenir present en tota associació o empresa hi ha un "conflicte" entre el treball i el projecte o el capital en el cas de les empreses, i que cal buscar un equilibri raonable. Endemés, ens trobem una associació on les persones treballadores tenen sovint una permanència superior a les persones dirigents voluntàries, cosa que pot comportar una asimetria d'informació o fins i tot de poder, que s'ha de mesurar i tenir en compte. La missió de l'associació és l'enfortiment dels esplais, això s'ha de fer de forma adequada i amb condicions justes per a tota l'organització, però tot ha de quedar supeditat a la missió i objectius de l'associació, i no al revés.

Com a últim punt i per acabar, només agrair la confiança dipositada per l'Equico i els esplais durant els quatre anys que he exercit d'Interventor de Comptes d'Esplais Catalans, així com a les gerències i comptables amb qui he treballat. Ha estat un plaer continuar contribuint, modestament i amb aquests informes, a una associació que ha estat clau per la meua vida associativa i que continua desenvolupant una tasca rellevant en defensa dels valors de l'associacionisme educatiu. Així, tanco aquesta etapa content i agraït i ja només continuaré vinculat com a soci col·laborador

I perquè així consti, ho signo a Sants, 29 d'octubre de 2025.

Eduard Fernando i Martínez